

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v soboto 3. marca 1888.

Letnik XVI.

Zahvala koroških Slovencev.

Dasiravno je na Koroškem dobra tretjina prebivalcev slovenska, vendar tamošnji Slovenci v državnem zboru nimajo nobenega svojega zastopnika; toda slovenski državni poslanci drugih dežel ne pozabljajo svojih rojakov na Koroškem, ter pri vsaki priliki povzdigujejo svoje glasove za nje. To se je zgodilo tudi v preteklem letu, zlasti pri budgetni razpravi, pri kateri so vsi slovenski govorniki razpravljali žalostne razmere koroških Slovencev, ki so gotovo tudi našim čitateljem še v živem spominu. Ti govori so radostno odmevali po slovenskih občinah na Koroškem, kar spričuje 56 zahvalnih adres, ki so od raznih slovenskih občin, oziroma župnij in okrajnih šolskih svetov 2. marca našim državnim poslancem došle v roke in se glasé:

„Visokočestiti gospodje državni poslanci! V državnem zboru ste dokazali, kako se nam koroškim Slovincem godi. Možno ste se potegovali za našo materno slovensko besedo, naj dobi v šolah in kancelijah svoje postavne pravice. Očitno povemo in potrdujemo, da ste govorili popolnoma po naši volji in po naših željah. Izrekamo Vam svojo najtoplejšo hvalo in zahvalo za ves Vaš trud, ter Vas vse prosimo, da nas koroške Slovence, ki v državnem zboru nimamo izmed koroških poslancev nobenega branitelja in zagovornika, tudi zanaprej tako bratovsko in srčno branite in podpirate.“

To zahvalnico so že meseca avgusta p. l. podpisale naslednje občine, oziroma župnije in krajni šolski sveti:

Apače, Belska občina, Bilčavas, Bornca, Št. Daniel, Domačole, Dvor pri Vrbi, Golšovo, Gorenče, Gorje, Grabštajn, Št. Ilj poleg Drave, Jezersko, Št. Jurij na Strmecu, Kamen. Klobasnica, Klošter pri Grebinji, Kotlje pri Gutštajnu, Št. Lenart pri Sedem studencih, Libelice, Lipa nad Vrbo, Loga ves pri

Vrbi, Ljubelj, D. Marija na [Zilji, D. Marija na Jezernu, Sv. Martin na Djekšah, Sv. Nikolaj na Dravi, Ovčja vas, Podgorje, Podljubelj, Rebreca, Rožek (dvoje), Ruda, Sela, Skočidol, Slovenji Pliberk, Strojina, Sveče, Svetna vas, Skočijan v podjurski dolini, Škofiče pri Vrbi, Šmarjeta pri Borovljah, Šmarjeta pri Velikovecu, Št. Štefan pri Trušnjah, Švabek, Tinje, Ukve, Velikovec, Vetrinje, Št. Vid v Podjurski dolini, Žabnice, Železna Kaplja (občina in krajni šolski svet), Žihpolje, Žitaravas.

Nemško-liberalni nasprotniki slovenskim poslancem kaj radi očitajo, da so koroški Slovenci zadovoljni, da nimajo nobenih teženj, da poslanci govorijo čisto samovoljno in brez pooblastila, in da koroški Slovenci njihovim pretiranim ali celó izmišljenim pritožbam ne pritrjujejo. Zahvala koroških Slovencev temu neosnovanemu očitaniu daje najboljši odgovor. Slovenski prebivalci slovenskim poslancem očitno pred vsem svetom povedó in potrjujejo, da delajo in govoré popolnoma po njih volji in njihovih željah, ter jih ob enem prosijo in s to prošnjo tudi pooblastujejo, naj jih še zanaprej tako bratovsko in srčno branijo in podpirajo!

Kakor naše poslance poznamo, ta prošnja ne bo zastoj, in pri budgetni razpravi, ravno tako tudi pri novem šolskem predlogu bodo imeli zopet lepo priliko potegovati se za koroške Slovence, pri katerih se vse razmere namesto na bolje obračajo čedalje bolj na huje. Toda enkrat bo menda vsaj tudi za nje prišel čas, da se z njimi ne bo več ravnalo kakor s pritepenci, ki živé le od milosti svojih nemških sodeželanov, ampak kakor s zvestimi avstrijskimi državljani, ki nosijo z drugimi narodi enaka bremena ter z njimi zaslužijo tudi enake pravice.

V totem grmu je zajec!

Čestitka slovanskih državnih poslancev je silno razburila madjarske mogotce; le sreča, da se jih

nihče ne boji. Vladni listi „Nemzet“, „P. Naplo“ in hrvatske „Narodne Novine“ se na vso moč repenčijo, češ, da telegram desnice državnega zbora pomenja ustanovitev trializma, to je posebne jugoslovanske države, ogerski in sedanji državni osnovi na kvar. Ogerska ima pravico takim nazorom oporekati, ker se ne strinjajo ne s političnimi nalogami, ne s konstitucionalnimi dolžnostmi na podlagi dualizma sestavljene avstrijske parlamentarne večine... Za take namene ni prostora v programu stranke, kateri so izročene koristi cesarstva. „Presse“ je sicer to obsojevala, ali vendar ni odpravila vseh skrbi, ker ni kaj malega, ako se voditelji večine državnega zbora „pajdašijo“ z najbolj nespravičljivim sovražnikom ogerskega državnega prava. Pri vsem spoštovanju za samostojni notranji razvitek v Avstriji, pravi „Nemzet“, nas vendar-le skrbi, kam nas konečno pripeljejo te razmere.

Pač lepo spoštovanje za samostalnost naše državne polovice, ki k skupnim stroškom plačuje 70 odstotkov, ako Madjari mislijo, da morajo naši poslanci madjarsko vladu prositi dovoljenja, ako hočejo komu čestitati! Tiszov list trdi, da ima Ogerska pravico oporekati proti namenu, ki se razodeva v čestitki slovanskih državnih poslancev. Še večo pravico ima večina našega državnega zbora oporekati predznosti vladnih listov ogerskih, ki čestitki naših poslancev podtikajo namene, ki nobenemu izmed njih niso bili na misli. Kaj ima desnica državnega zbora opraviti s telegramom, ki so ga poslali škofu Strossmayer-u o petdesetletnici njegovega mašništva nekateri osebni prijatelji in čestitelji njegovi? Državnozborna večina bi bila le v tem slučaju odgovorna, ko bi se bila čestitka sklenila v seji državnega zbora, ali ko bi jo bili odposlali načelniki posameznih klubov v imenu svojih tovarišev.

Čestitka Strossmayer-u ni bila nobena politična demonstracija, ampak le izraz posebnega spoštovanja, za blagega mašnika, za velikodušnega človekoljuba

LISTEK.

Moj god.

Pred vsem opomnim, da je po mojem mnenju sedaj v resnem postnem času menda dovoljeno o pustu vsaj govoriti, oziroma pisati. Dejanjski pustovati seveda se ne sme. Vendar si tudi v tem oziru predradi dovoljujejo nekateri ljudje izjemo. Na pepelnico n. pr. so tako dolgo „pustni“, dokler ne vidijo, da „zora puca“ ali pa še dalje.

Za tem potrebnim uvodom nadaljujem danes po nastopnem načinu.

Nikomur bi ne svetoval tacega svetnika imeti za zavetnika, čegar god bi utegnil kedaj pasti na pustni torek. Jaz iz zanimive skušnje letošnjega predpusta pač lahko govorim o tem nenavadnem predmetu. Že pustni ponedeljek so me „nekaterniki“ (novodôben samostalnik!) dražili s to stvarjo, drugo jutro mi pa pride še „Slovenec“, kakor nalašč, z listkom, ki je nosil podpis: Tine Balant.

Ker se je tisti listek vtikal v časniške zadeve „Slovenčeve“ gospôde, dejal je menda g. vrednik sam pri sebi: čakaj, odzvali se Ti bomo že primerno, ravno na pustni dan ga bo čital slovenski svet, razun

ljublanskega občinstva, ki more listek čitati že v ponedeljek zvečer. No, se mu preveč ne mudi po raznih predpustnih zabaviščih. Sicer ga pa taki ljudje še drugo jutro manj utegnejo čitati, tudi, ko bi bil podpisan sam „Swiftijanec“. A za nas „na kmetih“ in „na deželi“ ob nedeljah ali celó pozneje, toda na tešče in v postelji ga pa nimamo časa pretuhtavati.

Taisti dan, torej „in ipsissima die“ — klasiki, zatisnite si ušesa, da ne slišite moje latinščine! — doposlali so mi zvesti prijatelji in razni znanci jako zanimive čestitke. Indiskreten sicer nočem biti, vendar pa ne morem zamolčati nekaterih izvirnih pojavov ob tej priliki. Sploh pa, ko bi bili pričakovani, da ostane vse tajno med nami, kakor strelonosna zborovanja nekaterih ljubljanskih bolj skrajnih gospodov, gotovo bi mi ne bili pisali tako izzivajoče in dražeče.

Pomislite! Sošolec mi napiše dolgo pismo z namenom, da mi čestita. Toda v uvodu namesto krasne začetnice naslika — žabo v „galauniformi“ z notami v rokah, ne, v počlovečenih skrekih! V „galauniformi“ pravim; tedaj mi menda ni treba še posebej opisovati nenavadne žabe ter omenjati, da stoji po konci v dolgem „fraku“, ki visi od nje, kakor dolg stegnen jezik, dalje, da ima visok „ošpičen“ ovratnik in sploh vse, kar spada k taki salonski in zborniški noši in opravi. Note so vse v dur-akordu

uvrščene, in pod njimi, zdí se mi, je čitati nastopna, tudi dosti trdo spletena kitica:

Lesica, lesjak
Imata svoj znak;
Tinetu letos za pust
Midva posodiva ust!

Že ta pesmica je tako sentimentalna, kaj pa še le naslednji začetek nekega drugega pisma! Poslušajte in pogledjte!

Poetični uvod s poetično čestitko slôve: Malo dni v letu je za posameznega človeka tako veselih, kakor ravno njegov god. Mnogo lepše mu izide tisto jutro solnce, mnogo krasneje se mu dozdeva opravljena vsa narava. Približal se je tudi itd.

Če tudi ves očaran po tem pesniškem vznosu, rekel sem vendar-le sam pri sebi: Pošiljatelj pač ne biva „tam kjer beli so snežniki“, marveč tam nekje okoli „straže hrvaške“, ali pa še celó ondi, kjer imajo „nograđe laške“. Solnce de takrat že nisem videl tri cele dni in v moji okolici je tisti dan snežilo in medlo tako neusmiljeno in neprestano, kakor to provzročuje mrzla burja tudi danes, ko to pisaje premišljujem:

Kje so časi, kje so dnovi,
Da bi snéga mi sinovi
Zopet bili združeni!

Oj! kje družbe so vesele,
Kjer zdravice so se pele?

in za mnogozaslužnega hrvatskega rodoljuba, prav dobro omenja „Politik“, ki z vso odločnostjo protestuje zoper podtikanje katerih-koli drugih namenov. Slovanski državni poslanci so storili le to, kar so storili papež Leon XIII., nuncij Galimberti, nadškof Stadler, škofje splitski, senjski, križevaški, dubrovniški, kapitel lavantinski, vrhbosenski, čazmarski, dubrovaški, F. Z. M. in bivši cesarski namestnik Rodič, podmaršal Friedberg, general Hranilović, grofa Janković in Drašković, barona Ožegović in Vranyczany, Kulmer itd., ki so telegrafično pozdravili prevzvišenega zlatomašnika in mu čestitali, da mu je dal Bog doživeti ta slavni in srečni dan. Po sodbi madjarskih prenapetnežev bi bili vsi ti slavni, za avstrijske državo jako vneti in deloma tudi mnogo zaslužni možje zgolj izdajice in zakleti sovražniki ogerske države, ker so čestitali Strossmayer-u k petdesetletnici njegovega mašništva. Toda kaj bi se temu čudili? Ako najveljavnejši ogerski list, „Pester Lloyd“, z dné 25. pr. m. Gaja, Jelačića, Stratimiroviča itd. primerja divjim lovskim psom (wilde Meute), ki jih je bila kratkovidna politika dunajskih gospodov pred 40 leti spustila za žlahtno ogersko divjačino (gegen das ungarische Edelwild), za navdušenimi boritelji za svobodo, ni čuda, da se tudi Strossmayer-u in njegovim čestiteljem nič bolje ne godi. Veliko bolj kakor Tiszov list smemo torej mi vprašati, kam pridemo, ako bodo na Madjarskem tako surovo grdili in psovali za avstrijsko državo zaslužne možje, ako smejo brez vsakatega vzroka sumničiti njih avstrijsko rodoljubje, kakor se je v omenjenih listih storilo gledé Strossmayer-a in njegovih voščilcev, češ, da se niso bali preslavljanja moža, čigar zasluge samo v Moskvi prav cenijo.

Zastonj bi bilo madjarskim prenapetnežem dokazovati avstrijsko rodoljubje djakovskega škofa, vendar pa ne moremo zamolčati, kar o njem piše židovska „Neue Freie Presse“, kateri se pač ne more očitati, da ji je škof Strossmayer k srcu prirastel. Omenjeni list priznava velike zasluge njegove za Avstrijo v vihnem letu 1848., omenja njegovega prizadevanja za ohranitev državne edinosti in za pridobitev razkolnikov, hvali njegovo odkritosrčnost pri vsem njegovem početju in naravnost pravi, da taki možje niso izdajice. Proti Rusiji, piše imenovani list dalje, ima posebno mržnjo, pa ne tolikanj proti narodu, kakor proti državni oblasti... Brez ozira na njegovo rodoljubje, o katerem ne smemo lahkomisljeno dvomiti, trdimo, da škof Strossmayer ruske vlade ne bo nikdar raje imel, kakor avstrijsko. Ako je bil imenovan članom ruskega dobrodelnega društva, zgodilo se je to gotovo brez njegove vednosti in volje. Gledé njegovih zaslug za narodno omiko piše „N. Fr. Presse“: Ustanovil je jugoslovansko akademijo, vseučilišče in lepo galerijo v Zagrebu; zidal je stolno cerkev v Djakovem, tako veliko in krasno, da si mora bistra glava, ki jo ogleduje, misliti: Mož, ki je to stolnico zidal, posvetil jo je v skupni državi in skupni veri pod habsburškim žeslom zedinjenim Jugoslovanom. Tukaj ima biti sedež patrijarhu vseh zedinjenih Jugoslovancev. In kakošne bi bile njegove

Poglejmo še malo naprej po čestitkah! „Dober prijatelj mi je pisal: Sedaj še le vem, kakega zavetnika imaš. Čuden mož to, Pust ali Kurent, kakor ga prikazuje pratika s harlekinovimi znaki! Ta goovo ni v nebesih! — Od enega izmed odkritosrčnih prijateljev „kola našega“ mi je došlo poleg prave in poštene čestitke tudi nekaj oplašilnega. Naznanil mi je namreč, da se je že sklepalo v središču bele Ljubljane, ali naj mojega soimenega brata in najboljšega prijatelja sežgó še ta predpust „in effigie“, ali ne.

Povod temu je dal menda on sam, ker je bajé on vzrok, da v Slovencih še ni vpeljana turška šega, po kateri smé ženini nevesti naravnost v obraz pogledati še le potem, ko sta že mož in žena — turški poročena. Seveda tak ženini ob obližji in glavi svoje neveste ne more niti črhnuti, niti je komu kaj opisati, da ima n. pr. črne ali pa mačje oči, lasé kostanjeve barve ali pa že sive in slično.

Kaj hočem še dalje pisati? Prej navedene čestitke obsegaje že dovelj. Komur bi se prihodnje leto ali pozneje taka primerila, kakor se je meni letos, oglasi naj se potem javno, da izvemo vsi, kako se je kaj njemu obnesel pravi god, ki je po sreči ali nesreči padel na pustni torek.

Tine Balant.

želje, ko bi nastala vojska med Avstrijo in Rusijo? Političen sanjač (?) kakor on, bi želel tak izid, da bi on kot odrešenik stopil na oder in rekel: Ali nisem pravil? Madjarska politika nas je do tje pritirala! Toda pozabljeno in odpuščeno je vse, za svojega cesarja žrtvujem vse, tudi življenje! Prepustite meni vodstvo in Avstrija bo krepko in mogočno vladala na obalah Črnega morja!

Iz tega gotovo nepristranskega spričevala, ki ga nasprotni list djakovskemu škofu daje, je jasno, da škof Strossmayer in da Hrvatje niso panslavisti, kakor jim madjarski in nemški liberalni mogotci pri vsaki priliki očitajo. Nekaj dni pozneje je bila „N. Fr. Presse“ seveda zopet pozabila, kar je prej o Strossmayeru pisala, ter ga je v zvezo spravljala z veleizdajsko pravdo „Parlamentärjevega“ vrednika Živnega, očitala mu zopet panslavizem in se hudovala z madjarskimi listi nad slovanskimi državnimi poslanci, ki so mu čestitali k njegovi petdesetletnici. Ali ravno omenjena sodnijska obravnava, pri kateri je bil Živný od nemških porotnikov nekrivim spoznan, je pokazala, da političnega panslavizma v Avstriji ni, in da okorno delovanje dr. Živnega državi ne prizadeva nobene nevarnosti. Toda „N. Fr. Presse“, piše neki tukajšnji list, bita bi kaj rada videla, da bi bili Živnega obsodili, da bi bila potem imela gradiva za nove napade na državni zbor in vlado, zato je v drugič tako nesramno pisala o Strossmayeru in ga v eno vrsto stavljala s „Parlamentärjevem“ vrednikom. Enako besno piše našemu vnanjemu ministerstvu pristopni „Fremdenblatt“ z dné 29. februarija, trdeč, da se duševno sorodstvo med Strossmayerom in Živnim ne dá tajiti in da je brezmišljenost najmilejši izraz za čestitko nekaterih državnih poslancev.

Vsaka reč ima svoje vzroke; tudi omenjeno divjanje vladnih madjarskih listov ni brez dobro premišljenega namena. Znano je, da je bil državnemu zboru nedavno predložen načrt o špirtnem davku. Madjarom je silno na tem ležeče, da bi se ta predlog sprejel brez bistvenih prememb, ker si od njega za svojo deželo obetajo jako ugodnih nasledkov. V našem državnem zboru pa se kaže veliko nasprotstvo proti temu zakonu, in poljski, bukovinski in tudi nekateri češki poslanci zahtevajo jako bistvene premembe in olajšave za kmetijske žganjarije. Enake razmere so gledé kmetijstva sicer tudi na Ogorskem in tamošnji posestniki bi radi videli, da bi Poljaki v našem državnem zboru prodrli s svojimi zahtevami, ki bi koristile tudi njim; toda na Ogorskem imajo v javnem in državnem življenju prvo besedo židje, ki so ob enem tudi lastniki skoraj vseh špirtnih tovarn in katerim je vsled tega veliko mar za to, da se sprejme imenovani načrt v njihovem smislu, ako tudi vsled tega kmetijske žganjarije največo škodo trpé. Kaj je židu mar, ako vse kmetijstvo pogine, samo da se njemu dobro godi! Da bi pa tem laglje ukrotili uporno stranko našega državnega zbora, začeli so se po svojih listih zaganjati v večino njegovo, kakor da bi v nevarnost spravljala dualizem, ter se v ta namen pri pomanjkanji vsakterih drugih razlogov strastno poprijeli nedolžne čestitke nekaterih državnih poslancev škofu Strossmayeru. Ta krik, mislijo si buče zvite, vznemirjal bo merodajne kroge, ki poznajo silno občutljivost madjarsko, in bodo na vso moč večini državnega zbora prigovarjali, naj po omenjeni čestitki žaljenih Madjarov ne dražijo še z uporom proti špirtnemu davku, marveč naj razburjene duhove potolažijo s tem, da pritrdijo njihovim zahtevam. To je torej edini pravi razlog silnemu kriku, ki se po madjarskih in Madjarom udanih nemško-liberalnih listih razlega proti državnozborni večini, zato je čisto opravičen napis našemu članku: V totem grmu je zajec!

Učitelji slovenski, pozor!

(Dalje.)

Prečitavši načrt šolske postave vskliknil sem sam pri sebi: kaj, nič drugega ne zahteva ta načrt? To je kaj tacega, kar je vsak kristijan pri sv. krstu obljubil, da hoče krščanski živeti in cerkev spoštovati. Kdo bi se bil nadejal, da bode kaj tacega moglo provzročiti tak vihar. Brez koristi pa ne bode ta vihar, zrak se bode očistil, duhovi se bodo ločili, ti apostoli brezverske šole bodo prisilili tudi katolike, da se bodo morali odločiti, recimo kar naravnost, za vero ali nevero, za kršćan-

stvo ali novodobno paganstvo, naj se že imenuje verska unemarnost ali lažiliberalizem. Ti slavošpevi na brezversko šolo, ta strah pred verskim vplivom na šolstvo nam prav pred oči stavi potrebo verske šole tudi v naši deželi, kjer je bilo v marsičem bolje, kakor drugje. Ali zakaj je bilo bolje? Ob kratkem rečeno: Okoliščine so močnejše, kakor postave; šolske oblasti so tudi postavile po okoliščinah izpeljale, ker dostikrat se je pokazalo, da je ni mogoče po črki spolnovati. Ali načela imajo svoje posledice, kar danes ni, more jutri priti; narodna večina v kranjskem deželnem zboru ni za večne čase zavarovana.

Kdo pa je ta „Landes-Lehrerverein“, ki tako oblastno postopa v imenu kranjskega učiteljstva in pohujšanje trosi po deželi? Nam se dozdeva, da so po večem vojskovodje brez armade, sicer so na odličnih učiteljskih mestih in zaradi tega njih vzgled toliko slabeje vpliva. Ako na učiteljski tak duh vlada, kakor se to kaže v resoluciji zoper versko šolo in v pozivu do učiteljev, ne morejo iz učiteljskega prihajati drugačni gojenci, kakor unemarni (indiferentni) v verskih stvareh. Prišedši v službo med verno ljudstvo, vidijo, da je svet ves drugačen, kakor so si ga predstavljali, nezadovoljni so, ker mislijo, da so zgrešili svoj poklic in so za kaj boljšega sposobni, kakor za skromni učiteljski stan, ali postanejo pravi oportunisti, ki so vse drugo, le značajni možje ne. „Izjeme pravilo potrjujejo“.

Tukaj nikakor ne mislim dotakniti se osebe gospoda ravnatelja, profesorjev in učiteljev povprek, kajti oni ne morejo vsemu kaj, tudi se ne dotikujem profesorske časti ali dostojnosti, ali njih učiteljske sposobnosti; imam v mislih le to, kar se javno bere v izjavah tega „Vereina“, to je predmet našega razgovora in o tem, kar ves svet govori ali bere, smemo tudi tukaj o tej priliki govoriti, ko gré za versko šolo.

„Landes-Lehrerverein“ in njegovo glasilo je tem predrznejši, čim večji je razdor v slovenskem taboru. Najlepše mu je pšenica cvetela, ko so se od l. 1872. naprej Staro- in Mladoslavenci med sabo rovali; takrat jih je zasmehovaje ločilo v Slovence, ki se ob petkih mesnih jedí zdrže, in v iste, ki živajo ob takih dnevih mesne jedí. Mladoslavenci uvidevši razdejanje v domačem taboru, ki so ga provzročili, ustavili so pogubonosno delovanje, združili se s Staroslavenci in jeli napadati skupnega neprijatelja. Odsihmal so se odvrčali tudi kranjski učitelji bolj in bolj od „Landes-Lehrervereina“ in so pristopali k slovenskemu učiteljskemu društvu. Toda Nemci, pravi ali ponarejeni, so vstrajni, ne ujedajo se med seboj, v najnovejšem časi so dobili pomoč pri učiteljih na „Schulvereinski“ šoli, in njih eden, kakor beremo, protestant Uhl, je nasvetoval resolucijo zoper versko šolo, ki je tako veselje vzbudila v Izraelu in ki jo sedaj odločno za svojo smatrajo. Prebrisani in premeteni skoz in skoz računajo na razdor med kranjskimi učitelji, ki so največ Slovenci in katerih je mnogo pri učiteljskem društvu, tu se mislijo okoristiti z omahljivostjo nekaterih učiteljev, posebno sedaj, ko je „Slov. Narod“ vstopil v vrsto nasprotnikov verske šole.

V očigled temu nam je presoditi tisto „Poslano“ v „Slov. Narodu“ od ponedeljka dné 27. februarija št. 47, ako to ni kukavično jajce, prineseno v slovensko gnjezdo. Tam prasha več udov „Slovenskega učiteljskega društva“ iz kranjskega (?) okraja, misli li slavni odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ poslati peticijo na državni zbor, naj se Liechtensteinov predlog odkloni? Ali ne misli voditi protia agitacije med „Slovenskim učiteljskim društvom“? Torej pravi bojni klic, učitelji ganite se! Predno to stvar dalje razpravljam, dovoljujem si vprašati, kdo so tisti hrabri učitelji, ki vzdigujejo prapor in druge na boj kličejo? Naj se pokažejo in stopijo v javnost in naj razložé, kake zasluge so si že pridobili za učiteljski stan, potem — no potem jih bodo nevedneži, ki si ne znajo sami pomagati, že poslušali in jim ubogali. Tudi jaz sem ud „Slovenskega učiteljskega društva“, pravila sem l. 1874 sestavil in zboru predložil, torej mislim, da tudi smem o tej stvari govoriti in stanje razložiti. Povem pa, da pišem sam iz svojega nagiba in me ni nihče pooblastil. Odbor učiteljskega društva bode že sam odgovoril, ako se mu bode potrebno zdelo odgovarjati na taka vsakorečna vprašanja in se vtakniti v to kočljivo stvar. Ko so se učitelji leta 1870 navduševali za nove šolske postave, človek jim ni mogel toliko zameriti, ker vsakdo

(Dalje v prilogi.)

si rad stanje poboljša. Ali kaj hočemo sedaj reči o učiteljih, ko jim nihče ne jemlje pravice, katere jim država zagotavlja v pravnih razmerah, ko ostane državno nadzorstvo in ima cerkev le sonadzorstvo pri šolah, ko se sedaj vzdigujejo zoper načrt nove šolske postave, ki zagotavlja to, kar se samo ob sebi razume v katoliški šoli pri katoliških otrocih, katere poučuje katoliški učenik. Druzega nič, nego, da so zapustili versko stališče, da v en rog trobijo z nasprotniki cerkve in „države“. Povdarjam besedo „države“. Vsak pravi Avstrijec mora želeči močno Avstrijo, a ta je mogočna le na verski podlagi.

Kaj je storilo prusko armado tako močno, tako slavo bitno v vojski? Kaj govori cesar Viljem, kaj pravi Bismarck? Še celó ljudje, ki niso sami imeli vere, spoznali so, koliko moč ima vera do sreča ljudi, in kaj stori človeka, da je pripravljen v časi potrebe darovati kri in življenje. Gospodje učitelji, ki poznate zgodovino, le berite v življenji Friderika II., znanega brezverca in prijatelja Voltêru, kako je on, bistroumni vladar, spoznal, koliko moč ima vera, ker je po porazu pri Kolinu zapovedal opuščene molitve po taborih opravljati, vojaškim duhovnikom pa je zapovedal, naj svaré vojake in napeljujejo k verskim vajam. Berite dalje v zgodovini avstrijski, videli in spoznali boste, da je avstrijska armada takrat bila najsrečnejša, kedar so ji zapovedovali vojskovodje, ki so sami vero imeli, pa tudi vojakom lep vzgled dajali; berite le življenje slavnega princeva Evgenija, generala Laudona pod Belimgradom in poslednjič dejanje Radecky-ja v laški vojski. Kako more vendar kdo trditi, da je verska šola Avstriji v pogubo, ker nas vendar vsakdanje življenje in zgodovina vseh časov uči, da je vera za vse dobra in nikjer nič ne pokazi.

Ako se tudi sedaj odkloni kneza Liechtensteina predlog, zaradi tega verska šola ne bode zbrisana z dnevnega reda, danes ali jutri bode stvar prišla kot vladni predlog pred državni zbor, ali tačas morda ne bode tako ugodna posameznim deželam. Koliko je že premenil dr. plem. Stremayr, koliko Konrad-Eybesfeld in koliko pa sedanji minister pl. Gautsch!

„Landeslehrer-Verein“ le svari učitelje, naj take prošnje ne podpišejo, in razumnejši naj poučé druge „revne na duhu“, za kar gre tukaj; a „Slov. Narod“ gre še v zgoraj imenovanem „Poslanem“ dalje, ter naravnost izziva odbor „Slovenskega učiteljskega društva“, naj stopi v akcijo, češ, Liechtensteinov predlog bo učitelje dovedel v jarem polupreteklega časa. Istina pa je, da si marsikateri učitelj želi tak jarem nazaj, ker ga ni žulil.

(Dalje prih.)

Prisilno zavarovanje.

(Dalje.)

Geslo to prišlo je k nam iz Nemčije, katera za vzdrževanje svojega militarizma potrebuje ogromnih svot denarja in se je zato jela ozirati, kje bi ga brez težave bilo mogoče dobiti. Železnemu kancelarju, čegar goropadni izrek „vzeli bomo denar, kjer ga bomo dobili“ je znan, pali so pred vsem v oči nekateri zavodi, ki so z malimi sredstvi a neutrudljivo marljivostjo in vzgledno vestnostjo pridobili sebi in udeležencem svojim izdatne kapitalije, in čuditi se ni, da se mu je vzbudila pohlepnost po tem imetku. On, ki z besno strogostjo preganja nemške socialiste, postavil se je na njihovo stališče sam; razložek je le ta, da socialisti dobiček od skupnega dela hočejo ohranjen imeti pojedincem kot članom skupne družbe, Bismarck pa ves ta dobiček želi konfiskovati za državo. Kaj bi bilo koristnejše v posledicah svojih, o tem pač nikdo dvomil ne bode.

Ker se pri nas opičimo v vsakej zadevi po Nemčiji, pač tudi ni čudno, da se je takoj za nemškimi državnimi socialisti pojavilo jih izobilje tudi v naši polovici države. Kakor pa na Nemškem še vedno ne vedó, kako in kje začeti izvajati svoje osrečevalne načrte, tako tudi naši preobraževalci gospodarstveno-političnih razmer neso še naši sredstva, s katerim bi državi na ljubo mogli zatreči gospodarstveno in — kakor bodem pozneje dokazal — s tem tudi politično neodvisnost posameznika. Tava je v temi okolu sebe, poprijemljejo se tega, kar jim je najbližje, dasiravno bi na prvi pogled mogli spoznati, da tako ne pridejo iz labirinta socialnih problemov, pač pa morebiti zagazijo v zagato državnega komunizma, katerega so se in se navidezno vsaj še vedno plašijo.

Po tem uvodu ne bode mi težko prestopiti k vprašanju, o katerem sem se namenil govoriti, o vprašanji, katero ima po mnenji naših preobraževalcev svoj izvor v kapitalski nadvladi, katero pa je faktično na Nemškem porodilo hlepenje po večjih državnih dohodkih. Prisilno zavarovanje, katero plaši sedaj pri nas po mnogih deželnih zborih, ima biti začetek gospodarstvene reforme; ono ima biti prvi udarec mogočnemu kapitalu.

Ne bodem se pečal z nazeri, ki so se gledé prisilnega zavarovanja čuli po raznih deželnih zbornicah, ker bi me to vodilo predaleč; namenil pa sem se govoriti o predlogu, kateri so v deželnem zboru kranjskem predlagali poslanci gg. Šuklje, Poklukar, Mosche, Vošnjak, Pfeifer, Dev, Detela, Lavrenčič, Mohar, Kraigher, Klun, Pakič, Hren, Kavčič in Višnikar in kateri je utemeljeval poslanec Šuklje. Pri tem se mi bode ravnati po vzporedi mislij, kakor se nahajajo v govoru utemeljevalčevem.

Profesor Šuklje priznava se naravnost k načelu, da je treba omejiti pojedinca povsod tam, koder to zahteva javni blagor celote. Kaj je celota v tem slučaju, tega g. profesor ni povedal naravnost; a v čast njemu bodi rečeno, on ne namerava preustrojiti zavarovanja tako, da bi dobiček stekal se v deželno blagajnico, temveč na podlagi vzajemnosti tako, da bi ga deležni bili vsi členi deželnega zavoda za prisilno zavarovanje. Celota mu torej ni dežela kot javna uprava, ampak združba členov. Tudi jaz bi načeloma ne imel ugovarjati temu. Dolžnost narodnih zastopov bi res imela biti, da bi obvarovali celoto človeške družbe špekulativnega izsesavanja pojedinca. A da bi se to doseglo, ne zadostuje še, da se zavarovalstvo vzame iz rok privatnih družeb, tu je pred vsem potreba lotiti se reorganizacije pri onih napravah, katere so človeštvu mnogo potrebnejše ko zavarovanje. Vzemimo le vsakdanji živež. Koliko je v našem narodu, koliko je na Kranjskem ljudij, ki bi se zadovoljevali samo z onim živežem, kateri pridelujejo doma? Večina iz njih kupuje si razne za živež potrebne stvari in gotovo se ne motim, ako trdim, da si vsaj četrtina prebivalstva kupuje ves živež. Ta živež pa mora plačevati razmerno jako drago; s ceno zanj plačati mora tribut pridelovalcu, kupcu, prekupeu in prodajalcu. Ti so gotovo pojedinci nasproti celoti konsumentov; kaj bi torej bilo po onem načelu gospoda profesorja Šukljeta naravnejšega ko to, da se trgovstvo spremeni v deželni zavod na vzajemnej podlagi? Isto ravno v taki, ako ne še večje meri, nahajamo pri obrti. Tovarnik, ki je velike svote denarja vtaknil v svoje podjetje, skrbi za to, da se mu ta denar primerno obrestuje, poleg tega pa da mu — če tudi sam nič ne dela in če tudi obrti, katero izvršujejo v njegovej tovarni bomo plačani a stvari večši delavci, prav nič ne razume — daje še dohodkov za — večinoma sijajno — preživljenje sebe in družine. Da doseže to, prodaja gotove izdelke svoje tovarne za neprimerno visoke cene kupcem in prekupecem, ti pa zopet za višje cene svojim odjemateljem. Na ta način podražuje se nam potrebna obleka, pohištvo in vse druge za vsakdanje življenje poleg živeža potrebne ali — pri večje izomiki — v udobnosti utemeljene stvari. Tu gotovo izkoristuje pojedinca celoto — človeško družbo: javni blagor celote bi torej zahteval, da se to zabrani, kajti v teh vsakdanjih potrebščinah izgubi se celoti na korist pojedinca gotovo vsak dan več kapitala, ko pri vseh zavarovalnih oddelkih celo leto.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. marca.

Notranje dežele.

Cesar neki namerava v kratkem obiskati češko glavno mesto Prago. Ta vest pa se do sedaj še ni uradno potrdila.

Liechtensteinov šolski načrt čital se bo prvi pot v državnem zboru že pred velikonočnimi počitnicami, do kojih bo imel državni zbor vsak teden le dve seji; vmes pa dan na dan zborujejo odseki, ki imajo posebno veliko posla s proračunom in postavlo o davku na špirit.

Pravosodni odsek državnega zbora je sprejel **odvetniški tarif** v drugem čitanji. **Obravnava** o tem predmetu vršila se bo v polni državnozbornski seji že prihodnji teden.

Brnski mestni odbor je sprejel dne 28. februarja načrt o ustanovi splošne ubožne hiše v spomin vladarjeve štiridesetletnice. Zbor je določil v ta namen pol milijona goldinarjev.

Konečna sodnijska obravnava v znani **Jan-skyjevi stvari** vršila se je minole dni v Budimpešti. Izmed zatoženih izgretnikov bili so štirje obsojeni v zapor od dveh mesecev do osmih dnij, ostali pa so bili oproščeni.

Vnanje države.

Dosedaj ni bil **papež** več gospodar v Rimu, a kmalu ne bo celó več gospodar v Vatikanu. „Moniteur de Rome“ objavil je nedavno pod naslovom „Vatikan oblegan“ članek, v kojem opozoruje vesoljni katoliški svet na nov tajen, pa toliko bolj nesramen napad lože zoper Vatikan. Z vsakim dnem je bolj očitno, da hočejo sovražniki papeževi obkoliti Vatikan z novimi poslopji, da bi takó kolikor mogoče ogradili sv. Očetu bivanje v Vatikanu. Zloglasni „Capitale“ to tudi naravnost priznava, piše: „Izvršitvi revolucijskega načrta v onem delu Rima, ki meji na apostolske palače, namen je, da se obkoli Vatikan. V nekotih mesecih že bo obdan Vatikan in oblegan kakor trdnjava“. „Moniteur de Rome“ pravi, da je ta načrt že večinoma izvršen. Ena stran Vatikana je popolnoma zazidana, pa tudi na drugih straneh gradijo jako nujno. Stavbena kriza, ki je bila zadnji čas v Rimu, primorala je podjetnike, da so pustili nekaj poslopij nezgotovljenih, ker jim je primanjkovalo denarja. Toda dobili so od bank, kojim je došel skoraj gotovo od vlade dotični poziv, vse mogoče podpore. Ljudje, ki gradijo te hiše, so večinoma člani proticerkvenih društev ali pa prostozidarji. Ta poslopja dvigajo se za več nadstropij nad zidovjem vatikanskega vrta. Vatikan ne bo samo obkolen z vseh strani, marveč ga bo mogoče iz poslopij tudi nadzorovati — glavni namen italijanske vlade je vohunstvo — ker je mnogo oken obrnenih od vseh štirih vetrov proti Vatikanu. Prašamo, ali ne vé Italija, da se zajema voda z vrčem le toliko časa, da se vrč ubije? Preverjena mora biti, da bo prišel čas, v kojem bo jako obžalovala svoje sovražno postopanje zoper naj-mogočnejšo silo na svetu, zoper katoliško cerkev in oziroma zoper božjega namestnika samega.

Med **Rusijo in Vatikanom** vrše se obravnave o stanji poljskih katolikov jako počasi. Vatikan sodi o ruskih obljubah jako trezno, ker ima v tem oziru že preveč britkih izkušenj. In ko bi se tudi posrečilo nunciju Galimberti-ju, ki z ruskim veleposlanikom Lobanovom na Dunaji obravnava to zadevo, da bi se podpisala dotična pogodba, vendar si sv. Stol ne obeta preveč vspeha, ker mu je znano, kako zná Rusija prezirati cerkvene pogodbe, ne da bi se jej moglo očitati, da jih je naravnost prelomila. — Rusija zahteva od Vatikana, naj dovoli nastopne tri točke: Car imenuje škofe; izključljivi jezik v cerkvi, pri pridigah, pri pouku veronauka in sploh pri vsem, kar je obrednega značaja, je ruščina; otroci iz mešanih zakonov vzgojevati se morajo v ruski veri. Papež je te zahteve odločno zavrnil.

Ruskih rubljev kurz je zadnje dni zopet zeló padel. Narod trdi, da so to provzročili nemški finančni krogi, da bi preprečili rusko državno posojilo in s tem tudi rusko oboroževanje. Razburjenost zoper Nemčijo je postala vsled tega jako velika. — Vlada začetkoma ni nameravala uvesti pušk-repetirk. Kakor pa trdijo angleški listi, premislili so se v tem oziru petrogradski krogi ter se bajé sedaj vrše v prestolnici poskusi, kako bi se mogle prestrojiti dose-danje Verdaneve puške v „magazin-puške“ z osem-milimeterskim kalibrom.

Prihodnja **srbska** skupščina zborovala bo zaradi mnogih in jako važnih obravnavnih predmetov do poletja. — Ministri v začasnem pokoji Mijatović, Marinković in Vasiljević imenovani so člani državnega sveta.

Bolgarska vlada ni še dobila nikakoršnega uradnega poročila o ruskem predlogu. Zaukazala pa je svojemu zastopniku v Carjigradu, naj razloži Turčiji, da Bolgarija ne bo sprejela nobenega predloga, ki bi mogel rušiti dosedanj mir in red.

Uradne vesti o zdravju **nemškega** prestolonaslednika glasé se stalno ugodno, tem resnejša pa so zasebna poročila iz San Rema. Minoli terek pretila je bolniku smrtna nevarnost, kajti vsled otekline bi se bil kmalu zadušil. Zdravniki so mu seveda hitro pomagali, a vprašanje je, kolikrat se jim bo to še posrečilo. Razni listi pišejo, da bodeta nemški cesar in cesarica odpotovala v San Remo, kakor hitro bo vreme toplejše.

Zadnje dopolnilne volitve v **francosko** zbornico poučile so oportunce, da se z vsakim dnem bolj ruši njihova mogočnost. Ne samo, da je dobil uradni kandidat Florens nasproti 10.906 glasovom, ki so bili oddani za radikalnega protikandidata, le 12.605 glasov, doživeli so v Haute-Marne-u in Cote d'or-u takov poraz, da jim tudi druga dopolnilna volitev, ki je v teh krajih potrebna, ne bo dosti koristila. V Maine-et-Loire-u izvoljen je bil konservativec general Lacerelle z velikansko večino 61.914 glasov nasproti 29.494 glasovom, koje je dobil Robert David in 11.391 glasovom, koji so bili oddani za Boulanger-ja. V vseh okrajih pa so dobili konservativci jako lepo število glasov, akoravno niso zmagali. Najbolj razjarjeni pa so oportunci in z njimi ministerstvo zaradi 54.000 glasov, koje je dobil Boulanger, akoravno ta niti ne smé biti voljen. To je zoper sedanjo vlado naperjena nezaupna izjava, vladni srd pa se obrača le proti Boulanger-ju. Ministerstvo posvetovalo se je, kaj mu

je storiti v tej stvari, in govorilo se je celó, da bo Boulanger odstavljen, akoravno je naznanil vojnemu ministru, da ni v nikakoršni zvezi z volitvami. — V Ladinhacu, departementa Cantala, bila je do sedaj verska šola, koja je vzdrževalo neko kršćansko dobrodelno društvo. Tudi dotično poslopje bila je lastnina društvena. Tada došel je ukaz, da mora postati šola posvetna; šolski nadzornik prišel je z dvema orožnikoma, in ker so bila vrata zaprta, razbil je okno, da je odprl od znotraj vrata, skozi koja je potem svečano vpeljal v šolo novo posvetno učiteljico. Zapovedal je pri tej priliki orožnikoma, naj imata nabita revolverja pripravljena in uaj streljata, kakor hitro bi se hotel vmešavati kdo izmed navzočenega razburjenega naroda. — V zbornici je zahteval minister Flourens, naj se dovoli zopet proračunski znesek za veleposlaništvo pri Vatikanu, akoravno je komisija črtala navedeni znesek. Zbornica je sprejela to točko potem z 294 proti 240 glasovom.

Italijanska zbornica potrdila je dné 29. febr. podaljšanje trgovinske pogodbe s Španjsko na dva meseca z 209 proti 16 glasovom. V senatu je naznanil ministerski predsednik Crispi, da se je isti dan sklenila trgovinska pogodba s Švico.

Iz Abesinije se poroča dné 19. februarija: Včeraj je odšel **italijanski** general Baldissera z dvema batalijonoma versaglieroev pregledavat okolico do Aileta. Našel ni nobenega sledu o Abesincih. Dné 24. februarija preiskal je načelnik generalnega štaba, major Vigano, višave pri Aganetti; namen temu njegovemu izletu je bil, da bi našel, ako mogoče, bolj hladen in zdrav kraj, na kojem bi se mogli Itatijani utrditi in naseliti čez poletje.

Angleška kraljica Viktorija prišla bo, kakor se brzojavi iz Florencije, dné 23. marca v San Remo in ostala tam incognito imenom vojvodinje Kentske mesec dni. — Parnelovskega poslanca Pyneja obsodilo je dné 29. februarija sodišče v Clom-melu zaradi nekega vstajnega govora na šesttedensko ječo. Pyne je vložil priziv, ki mu pa, kakor nas poučujejo dosednji enaki slučaji, ne bo čisto nič pomagal.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 28. febr. Ko sem prvokrat stopal v glavno mesto hrvaške kraljevine, napravilo je mesto na-me vrlo neugoden vtis. V svoji mladi duši sanjal sem vedno, kako lepo mora biti v slavnem Zagrebu. A zdaj sem se čutil povse prevarjenim. Seveda napisali so tako mikalni, da se mora človek vprašati: „Je li mogoče, da sem v slovanskem Zagrebu?“ Veruj mi, prijatelj, da je žalostno, kar se tiče ravno tega. Gospóda so govorili nemški. Od kodi ta vzveličavna nemščina? Krivonosni sinovi Izraela zanesli so jo največ med krepki narod hrvaški! Ti ljudje so se tu tako razširili, da jih pač ne bode mogoče tako brzo iztrebiti...

Ko sem bil že nekaj tednov tu, bilo mi je mesto vse prijaznejše. Spoznal sem se z nekimi hrvaškimi domoljubi in ti so mi še-le raztolmačili splošni položaj. Na vprašanje, od kodi toliko nemščine, odgovoré mi, da so krivi ali „Čifutje“ ali pa Kranjci. „Kranjac rado švabčari“, so dejali. Jaz branil sem svoje rojake na vso moč!

Verjeti jim nisem mogel, dokler se sam nisem prepričal o istini. Prišel sem v dotiko z odličnim gospodom K. Le-ta preživel je že marsikatero zimo v Zagrebu in so mu po tem takem tukajšnji odnošaji dobro znani. Čuj me, prijatelj moj, kaj in kako je govoril ta gospod: „Leta 1870 prišel sem na Hrvaško“, tako je pričel stariček svoje pripovedovanje. „V slovenski domovini proganjali so me zaradi mojega iskrenega vedenja, zato sem hotel poskusiti svojo srečo v bratski zemlji. Hrvati vsprejeli so me res radostno, ali nikedar mi niso veliko zapupali. Velikokrat so mi rekli, da smo se Slovenci preveč navlekli duha — nemškega, narod slovenski da je germanizovan. Dosti sem se trudil, da sem jih uveril o protivnem, da se narod slovenski diže in to vrlo brzo; da je tudi nižja vrsta že probujena. Premišljeval sem mnogokrat, kako da nam tako malo zaupajo Hrvatje in da nas, mogel bi reči, nekako prezirajo. In našel sem žalostne vzroke. — Pod vladu Rauchovo bilo je v Zagrebu in sploh po celi Hrvaški ljudi mojega roda, ali vsi piskali so v isti rog, kakor kulturonošci. Od istega časa ostalo jih je do današnjega dné mnogo, ki so prilično obogateli in ki delejo hrvatskim politikom včasih mnoge resne težave. Mladi naraščaj je boljši in to vedó Hrvati sami. Slovenec in Hrvat sta se združila in oba gresta za istim namenom.“

Tako govoril je mož, ki uživa po celem Zagrebu splošno spoštovanje... Sedanji Slovenci, bivajoči v Zagrebu, narod so sploh marljiv in delaven.

O delavcih — ali pa o nižji vrsti — poročal bom drugikrat!

Iz Rima, 27. februarija. O poti do glavnih krajev, katere obiskujejo popotniki po Laškem, ni mi treba pripovedovati, takih popisov je povsod dosti. Naznanil sem Vam pa že tudi, da je vreme nekoliko nagajalo ter je sneg naju preganjal skoraj do Rima. Čital sem, da je na severni strani Apenin povsod padal, pa tudi tostran še precej daleč. Tu v Rimu pa imamo krasno spomladansko vreme, a še krasnejše je, kar se ob lepem vremenu tu lahko vidi. Mila previdnost je nanesla, da sva došla v Rim prav ob času romanja nemških (bavarskih) katoličanov, katere vodita mogunški škof mil. g. dr. P. Haffner in pa grof Preysing. Došli so sem že pretekli četrtek, po številu jih je menda nad 500, natančno ne vem. Ker sva soboto zvečer došla v Rim, mogla sva se vsled prijaznega posredovanja rektorja v „Animi“, msgr. Doppelbauerja, tudi midva kolikor toliko vdeležiti slovesnosti, do katerih so smeli priti večinoma le romarji. Nedeljo 26. februarija dopoldne ob 10. uri je imel kardinal Hergenrother v cerkvi „dell' Anima“ pridigo za romarje, v kateri je izražal svoje veselje nad romarjem in pa kazal delovanje Leonov papežev, posebej Leona XIII. za Nemce. Kardinal je sedé govoril navdušeno, skoraj s solznimi očmi; telo njegovo je pa zelo oslajljeno. Kmalu po pridigi je daroval škof mogunški slovesno sv. mašo, ves živ, krepak in čvrst, da se v vsem njegovem gibanju kaže odločnost in energija. Vse na njem me je zanimalo. Škof Haffner je izvrsten pisatelj, izmed prvih sedanjih modroslovcev — to Vam je treba komaj praviti. Kako sem želel poznati osebno onega, kojega duha sem tolikokrat občudoval! Njegov obraz me spominja podobe našega pokojnega Slomška.

Popoldne pa sva prišla z gosp. tovarišem po sreči v Leonovo dvorano, kjer je bila dan poprej „beatifikacija“ — sedaj blažene Neže, španjolke iz reda sv. Avgušтина. Popoldne ob 4. uri prišel je sv. Oče v to dvorano opraviti nekatere molitve. Te prostore je dal prirediti sedanji sv. Oče sam. Krasoto razsvetljuje po najmanj 2000 lučie ne morem Vam popisati. Visoko nad altarjem — kajti bolje smem imenovati to dvorano veliko kapelo — plavala je v nebeškem blišču (gloriji) podoba nove blaženke. Za danes o tem prizoru dosti! — Naj še kratko poročim ob a v d i j e n c i, ki je bila za romarje danes ob 12. uri. Običaji so bili prav taki, kakor ob drugih prilikah. Nagovoril je — čitaje adresu — sv. Očeta mogunški škof, povdarja petdesetletnico, stiske svete stolice in neomahljivo udanost nemških katoličanov. Sveti Oče je odgovoril počasi, a krepko, v klasični latinščini, izražajoč svoje veselje nad tolikim številom romarjev — v dvorano se je bilo nabralo do 2000 ljudi, ki so imeli vstopnice, pa romarjev je bilo poleg Nemcev tudi s Francoskega mnogo — kazóč, da se razmere sv. cerkve na Nemškem obračajo na bolje, in naznanjajoč veselo upanje, da bode polagoma še bolje. Lahko razumete, da vsega Vam ne morem ob kratkem popisati, treba bi bilo pisati celo noč, a to morem porabiti tudi za nekoliko počitka. Le toliko naj še povem, da je avdijenca trajala okoli dve uri, da je sv. Oče nekoliko slaboten, a popolnoma zdrav, in da bi se smelo sklepati še o dolgem življenju, katero mu daj Bog v blagor svete cerkve!

Iz Kroke, 27. febr. Minolo soboto je bil za reveže in sploh uboge trpine prevesel dan, kakeršnega že dolgo ni doživel naš trg. Razdelilo se je namreč 500 gld. med revne trpine po previdnosti županstva. Že v četrtek 23. t. m. je bilo veliko veselje, ko so zvedeli ljudje, da bo blagorodni gosp. okrajni glavar prinesel blagodušni dar kranjske hranilnice. Po ukazu gosp. okrajnega glavarja postavil je občinski zastop zapisnik. Ko je okrajno glavarstvo poslalo nazaj zapisnik tržanov, vršila se je v soboto razdelitev denarja. Obdarovanih je bilo nad 150. Veselja in hvaležnosti ne morem popisati. Vse te darove so obdarovanci dali večinoma za najemščino, da so potolažili gospodarje. Ljudje so silno ubogi in denar izdajejo le za najpotrebnejše stvari. Tako je zadnjo nedeljo pripeljala neka lončarica svoje blago. Naše matere so hitele nakupiti si potrebne kuhinjske posode, da lončarica ni mogla vsem hitro postreči. Hvala slavni hranilnici in vsem dobrotnikom.

Z Brezovice, 29. februarija. V nedeljo po krščanskem nauku je imel kmetijsko predavanje v tukajšnji šoli tajnik c. kr. kmetijske družbe gospod Gustav Pirca.

Sešlo se nas je mnogo v šolski sobi; večina je bila poukazeljnih gospodarjev, ki smo prav pazno poslušali temeljiti pouk predavatelja g. Pirca. Kakor je pa težko, da bi žito bilo brez plevela, ravno tako tudi da bi ljudje, kjer jih je mnogo skupaj, bili brez surovežev. Tudi med došlimi k pouku so bili eni takošni, in sicer neki hlapci, prijatelji šnopsa, občanom sploh znani. Tudi semkaj niso prišli, da bi se kaj poučili, ampak samo s svojim šepetanjem in posmehovanjem druge motiti. Posebno smo pa obžalovali, da še eden posestnikov se je drznil g. predavatelju z ničevimi izrazi kljubovati. Gospod predavatelj ga mirno, a moško zavrne in tako osramoti, da jo je kar popihal. No, ko bi bilo predavanje, kako bi se delal „šnops“ iz vode brez špirlita, kako bi potem taki ptički bili tiho; zijaje bi poslušali ves čas takošen pouk, ko bi trajal tudi cel dan. Pustimo pa te na strani in vrnimo se raje k pouku.

Pouk smo imeli o reji prašičev, in sicer: Najprej o prašičjih plemenih, kako moramo naša domača zboljšati s tujimi, ako hočemo, da nam bodo prašiči več dobička donasali. Dalje, kako naj skrbimo pri odbiranju za plemo, da prave odberemo, kaka svojstva morajo imeti, da so za plemo res dobri, kako nam je skrbeti za starko, predno in ko ima mladiče, kakošna in kolika naj bode hrana mladščem, da nam zdravi ostanejo. Nato nam je našteval tudi še mnoge vzroke bolezni, in kako si te moremo odvrti; če pa bolezni dobijo, kako moremo nekatere, ki so dosedaj mnogo prašičev pomorile, sami gotovo ozdraviti, ako o pravem času potrebno storimo.

Pouk je trajal čez eno uro, bil je popolnoma v domači, vsakemu kmetu umljivi besedi, z mnogimi prepričalnimi dokazi. Vsak gospodar, oziroma svinjerejec si je lahko kaj zapomnil, kar še do zdaj ni vedel in mu gotovo ne bo brez koristi!

Za to bodi slavni c. kr. kmetijski družbi, oziroma gosp. tajniku najtoplejša zahvala izrečena.

A. R.

Dnevne novice.

(**Konflikacija**.) Včerajšnja številka našega lista je državno pravdnistvo zaplenilo zaradi dopisa iz Gr a d c a. Vložili bomo ugovor. Današnji list ima prilogo.

(**Drobne vesti**.) Deželni glavar g. grof Thurn, ki je bil nevarno obolel, pripeljal se je včeraj iz Radovljice v Ljubljano. Želimo, da kmalu popolnem okreva. — Gosp. J. Kra inz, profesor na gimnaziji v Pazinu, premeščen je na goriško gimnazijo. — Moravska občina je imenovala častnim občanom okrajnega glavarja v Litiji, g. M. Grila, za službe pri poškodovanih po toči. — Mesečni somenj v Ljubljani bo zopet prihodnji četrtek, dné 8. t. m. — Gospod dr. D e r e a n i imenovan je nadzdravnikom v rezervi pri 17. polku, g. dr. H o m a n pri 47. polku.

(**„Laibacher Schulzeitung“**), glasilo kranjsko-nemške učiteljske zveze, izdala je v svoji zadnji številki sledeči bojni oklic: „Učitelji kranjski! Iz vseh krajev cele dežele dobivamo dopise, da se podpisajo za Liechtensteinov šolski predlog izmamljujejo na najnevrednejši način. Drznejo se celó pred učitelje s temi nakanami stopiti, da bi podpisavali take peticije! Učitelji kranjski! V vašem interesu (kako lepo!) vas pozivljamo, da se protivite tem pogubonosnim poskusom z vso odločnostjo in tiste uboge v duhu razsvetlite, ki ne vedó, za kaj se gré, ter jih zadržujete od podpisov takih peticij.“ — Gospodje od kranjskega Landeslehrer-Vereina! Ali ne kažete s tem, kako ravno potrebna je v e r s k a š o l a? Le katekizem v roke, da besed Zveličarjevih „u b o g i v d u h u“ tako po svoje zavijali ne boste, ampak jim znali dajati pravi pomen!

(**Cerkev Matere Božje na Rožniku**) bode to leto po oskrbi preč. župnika o. Kalista Medič-a znotraj kaj lepo okrašena. V prvi vrsti namerja se nadomestiti stari že slabi lesen glavni altar z novim kamenitim, ki bode izdelan od mnogovrstnega najlepšega marmorja po načrtu kamnoseškega mojstra g. Feliksa T o m a n a. Načrt sta odobrila med drugimi strokovnjaki tudi č. g. špirlital F l i s in umetni slikar g. Jurij Š u b i c. Novi kameniti altar bode 8½ metra visok, 4½ metra pa širok. Posebno krasno izdelana bodeta iz najlepšega kamna tabrnakel in menza. Podoba za glavni altar „Marijino obiskovanje“ 2½ metra visoko in 1.30 m.

široko slikal bode naš domači umetnik gospod Jurij Šubic v Parizu, isto tako tudi freskopodobe v presbiteriji, in ako bodo denarne razmere pripustile, tudi v ladiji. Vnanji prostor pred cerkvijo se bode olepšal z raznimi rastlinami. Želeti bi bilo, da bi našlo lepo, po gosp. župniku Mediču pričeto delo pri toliko obiskovani cerkvi Matere Božje na Rožniku vsestransko podporo.

(Šent-Jakobska podružnica Ciril-Metodove družbe) v Ljubljani je sklenila v včerajšnji seji, da pošlje državnemu zboru prošnjo za versko šolo z materinim jezikom. Prav! Naj jo posnemajo vse druge podružnice; saj velé društvena pravila: „Družba pospešuje slovensko šolstvo na katoliški podlagi.“ Ako torej hoče družba sv. Cirila in Metoda ravnati pravilno, mora se kakor za materini jezik v šoli, tako tudi potegovati za versko šolo!

(Nove vrste junaštvo na Slovenskem.) Tukašnji dnevnik je začel prinašati imena prebivalcev narodno-zavednega trga, gospodov in gospej, ki so odločno zavrnilo prošnje za podpis peticije za versko šolo. Ali je to novo junaštvo za katoliške Slovence, da trobijo z židi-liberalci v isti rog?

(Srečni Belokranjci ali kali?) Tako smo si mislili, ko smo izvedeli, da se večina učiteljstva črnomeljskega okraja slovesno izjavlja proti Liechtensteinovemu šolskemu predlogu. Ali so res zamrla vsa verska čutila v okraji, o katerem je pisal „Slovenec“ v štev. 26. t. l. tako-le: „da je morda ta okraj najrevnejši med vsemi, gotovo pa najbolj oddaljen od vsega prometa, kjer se je ljudstvo še pretečeno leto udalo le z nevoljo in veliko silo zgradbi 5—6 šolskih poslopij, ne da bi bilo uporno ali omiki sovražno, ampak jedino zato, ker si ni upalo prenašati tolikih bremen.“ Ali jih bode zdaj laglje prenašalo? Je li morda židovsko-brezversko razsvetljenje skokom prišlo v ta „od vsega prometa sicer najbolj oddaljeni okraj“, dočim se drugod po Slovenskem drugače izjavljajo ali vsaj resno preudarjajo, predno zares kristijani vodo napeljavajo na židovski mlin? Ali je večino učiteljstva črnomaljskega okraja morda navdušila za ta veleslavni (!) korak med vernim ljudstvom soseda — nemška schulvereinska šola na Maverlu?

(Trgovinska in obrtna zbornica) se je v svoji včerajšnji seji izrekla o stukaturskem obrtu, da se ta obrt v zborničnem okraji samostojno ne izvršuje. Treba torej ni, da bi se uvrstil med dopuščane obrte za Kranjsko. Mislilo se je pa tudi, da javni oziri sploh ne tirjajo, da bi se ta obrt uvrstil v dopuščane obrte, da je pa vsekakor treba, da vsakteri, kdor hoče ta obrt nastopiti, dokaže sposobnost, katero terjaja § 14. zakona od 15. marca 1883. — Zbornica je pritrdila prošnji županstva kamniškega za preuredbo maksimalnega tarifa za govedino; sklenila priporočati prošnjo trgovcev in obrtnikov iz sodnega okraja kranjskogorskega za varstvo proti krošnjarjem, cunjarjem in neopčavičenim prodajalcem blaga pri visoki c. kr. deželni vladi in poslati prepis g. državnemu poslancu za omenjeni sodni okraj in storiti še drugih potrebnih korakov, da se nekateri nedostatk, v prošnji navedeni, odstranijo; pritrdila je načrtu novega krošnjarskega zakona in sklenila obrniti se do visokega državnega vojnega ministerstva, da bi izvolilo delati na to, da se pri naročilih konjakov ozira na obrtnike v Kropi. Ob enem je tudi sklenila o razmerah kropskih še nadalje poizvedavati in o njih poročati zbornici. Zbornica je sklenila, da pripozná, da je prometne banke v Ljubljani potreba. Predlog zborničnega svētnika Baumgartnerja o načrtu šolskega zakona kneza Liechtensteina se je podpiral, toda nujnost ne priznala in se je torej oddal odseku v poročanje. — Konečno se je sklenilo prošnjo rudokopov v Zagorji podpirati, katera meri na to, da bi se ne znižali tarifi za premog na severni železnici.

(Osepnice.) Dne 29. pr. m. sta zbolela 1 moški, 1 ženska. Ozdravela: 1 moški, 1 otrok. Umrli: 1 ženska, 1 otrok. Bolnih 85 oseb. — Dne 1. t. m. so zboleli: 4 moški, 2 ženski, 4 otroci. Ozdravele 3 ženske in 1 otrok. Bolnih 91 oseb.

(Sokolov „jour-fixe“) bo danes v steklenem salonu ljubijanske čitalnice. Reditelja sta gospoda Dečman in Češnik. — V ponedeljek ob 8. uri zvečer bo volitev staroste in podstaroste.

(Slovensko gledališče.) Jutri 4. marca t. l., igral se bode na mnogostransko zahtevanje tretji-krat in zadnjikrat v letošnji sezoni „Revček Andrejček“. Iz posebne prijaznosti prevzel je ulogo hlapca Anžeta gosp. Kajzel. „Revček Andrejček“ je že dvakrat razprodal naše gledališče in gotovo bode tudi v

nedeljo, ko se poslavlja za letos od našega občinstva, napolnil hišo. Za prihodnjo soboto 10. marca t. l. postavil je društveni igralni odsek na repertoire: „Gospó, ki je bila v Parizu“, vesela igra v treh dejanjih, v kateri se je naslovna uloga vročila gđ. Zvonarjevi. Tej igri sledi: „Sveti večer na straži“, dramatični prizor s petjem. Predstavljata ga gđ. Gizela Nigrinova in gosp. Pajsar.

(Imenovanja.) Blagajnik deželne blagajnice g. Viljem Lukesch je imenovan kontrolorjem, oficijal g. Fr. Rozman blagajnikom, asistent g. A. Halm oficijalom, računski praktikant gosp. E. Josin asistentom pri c. kr. deželni blagajnici v Ljubljani. — Dosedanji župnik pri sv. Jakobu v Trstu, preč. gosp. Karol Fabris, je imenovan župnikom pri sv. Antonu novem. — Pravni praktikantje J. Bregato, M. Primožič in H. Tuma so imenovani avskultanti v okrožji višjega deželnega sodišča primorskega.

(Zameti na Krasu) provzročili so popolnoma izreden promet med Trstom in Dunajem; vlaki navadno imajo zamudo. Dne 29. m. m. odpihal jo je kurir iz Trsta čez Gorico, Videm in Pontebio proti Dunaju. Včeraj se je promet zopet odprl iz Št. Petra proti Trstu in Reki. Burja po Krasu je grozna. Železniški služabnik J. Steirer je bil dne 29. m. m. ob silni burji na progi, da jo pregleda. Burja ga je vrgla pod vlak. Našli so ga mrtvega, strašno raztrganega. Tudi na Laškem je minole dni močno snežilo.

(V tarjaški občini) je bil dne 19. februarja že za šesto dōbo županom izvoljen J. Zgonec, po domače Štefin v Podhojnem Hribu, župnije Rob. — Pri tej priliki opozorimo dotične, da župan nikoli ne dobi pokojnine, ako tudi več let zaporedoma opravlja občinske posle.

Telegrami.

Opatija, 3. marca. Prestolonaslednica Štefanija se je pripeljala. *Pa kaj zato?*

Praga, 1. marca. Mestni zastop vinohradski je sklenil na dan 40 letnice cesarjevega vladanja postaviti temeljni kamen mestni cerkvi ter jo imenovati „votivno cerkev“. Mestni zastopnik Kvasnička je govoril domoljuben govor, odborniki so vstali z burnimi „slava“ in „vyborne“ klici.

San Remo, 2. marca. Cesarjevič včerajšnji dan dobro preživel; kašelj odjenjal.

San Remo, 3. marca. Cesarjevič preživel včerajšnji dan povoljno. Kašelj odjenjal.

Massuah, 3. marca. Močna sovražnikova armada se zbira v Guri.

Berolin, 2. marca. Vlada zahteva od državnega zbora za zgradbo strateških železnic na vshodu 18 do 19 milijonov.

London, 2. marca. „Morningpost“ povdarja, da bi zahteva držav, naj Turčija odločno postopa v Bolgariji, pospešila bojno nevarnost, kojo namerja odstraniti zveza osrednjih držav.

Rim, 2. marca. Danes pričela sta vlada in mestni zastop nova dela, pričeta se bodo nadaljevala, da bodo delavci brez posla dobili delo.

Rim, 2. marca. Pri včerajšnjih izgredih na kapitolu sta bila ranjena le dva redarja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737.8	— 15.0	sl. vzh.	megla		
1. 2. u. pop.	736.9	— 1.8	sl. svzp.	del. jasno		0.00
9. u. zveč.	737.1	— 6.0	sl. svzh.	jasno		
7. u. jut.	734.4	— 12.4	brezv.	megla		
2. 2. u. pop.	731.0	— 3.6	sl. sever	jasno		0.00
9. u. zveč.	729.2	— 9.0	sl. svzh.	„		

V četrtek jutraj megla, potem nekoliko oblačno, popoldne jasno, zvečer nekoliko vetra. V petek jutraj megla potem jasno in mrzlo. Srednja temperatura obeh dnij — 7.6° in — 8.2° C., za 9.2° in 10.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 60 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	78 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	92 „ 60 „
Akcije avstr.-ogorske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	268 „ 25 „
London	126 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 04 „
Cesarski cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	62 „ 22 1/2 „

Zahvala.

Za mnogobrojne izkazane nam dokaze sočutja povodom smrti ranjcega gospoda

JANEZA BUDNARJA,

župnika na Vačah,

kakor tudi za mnogoštevilno vdeležbo pri pogrebu dragega nam pokojnika izrekamo s tem najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Najboljša in prav zanesljiva

semena,

kakor tudi lepe sadne drevesa, posebno breskve, priporoča

J. Rulic,

ces. kralj. botanični vrtnar,

Florijanske ulice št. 38.

(1)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

St. 3905

Razglas.

(1)

V četrtek dne 8. marca t. l. bo zopet navadni

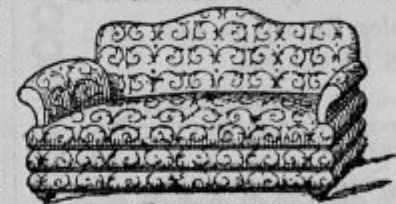
mesečni živinski somenj v Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. marca 1888.

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice štev. 3,

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu za izvanredno znižano ceno, veljavno le januarja in februarja t. l.: Divane (glej podobo) po 26 in 27 gl. Stole po 8 in 9 gl. Mo-

droce na peresih (Federadmatzen) po 10 gl. Zimnice po 22 gl. in višje. Molilni klečalniki in cerkveni stoli.

Za dobro in pošteno delo se jamči. Naročila z dežele in poprave, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela se točno in najceneje izvršujejo.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Prodaja trgovine.

Zaradi smrti **proda** se pod jako ugodnimi pogoji pod tvrdo

JOSIP BERNARD

že nad 35 let obstoječa

steklarija.

Natančneje poizvé se pri Jos. Bernardovih dedičih v Ljubljani, Marijin trg št. 5, Slonove ulice št. 4.

(1)

Spominjajte se Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

KOVČEGI IN TORBICE (Koffer & Taschen)

vseh vrst in velikosti, jako lično in trdno izdelani, zelo po ceni za civilne in vojaške osebe. Trgovcem en gros po najnižjih tovarniških cenah. Poprave se prevzemajo jako ceno ter izvršujejo naročila najtočneje.

Na pismena vprašanja z dežele odgovarja se nemudoma.

Za obilna naročila priporoča se odličnim spoštovanjem (2)

ANTON KOŠIR,

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 24.

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

St. 3776.

Razglas.

V smislu § 15. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. leta dež. zak. št. 22) se javno naznanja,

da so imeniki volilnih upravičencev za letošnjo dopolnilno volitev občinskih svetovalcev sestavljeni, in da se smejo od danes naprej 14. dni tukaj pregledovati in zoper nje ugovori vlagati. O pravočasno vloženi ugovorih razsojal bo občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. marca 1888.

Cerkvenikova

in ž njo sklenjena organistova služba na sv. Planini poleg Zagorja bo o sv. Jurju 1888 izpraznjena.

Kdor hoče o tem kaj več zvedeti, naj se obrne na cerkveno predstojništvo v Zagorji poleg Save. (3)

Marijacejske kapljice za želodec,
izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljivo pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjus in bruhanju, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodec), želodnem krču, zaprtju, preobilenju želodca z jedili ali piščami, boleznih vsled glist, boleznih na vrani in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 35 kr., dvojni steklenici 60 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar **Karol Brady,** Kremžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi, koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rdeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — Postojana: lek. Fr. Baccarechi, — Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Črnomelj: lek. J. Blažek. (5)

Izdajatelj: Jožef Jerič.

Cevke za smodke — Papirnati žakljici.

COPPAG in SKERT

v Gorici.

Trgovina knjig, umetnin, muzikalij in papirja.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Podpisana veletrgovca, lastnika glavnega skladišča papirja in pisalnih potrebščin za Goriško in celo Primorsko si usojata priporočati p. n. slovenskemu občinstvu v nakup vsakovrstno blago t. j. papir, ki se rabi za urad in dom, osebno pa nebrojne vrste papirja in druge potrebščine za šole brez izjeme: za c. kr. vadnice, ljudske, kakor tudi srednje šole, semenišča in učiteljska po tako nizki ceni, da se ni bati konkurence. Naj sledijo tukaj one vrste papirja, ki se največ rabijo:

Koncepten papir 500 pol po	gld. 1.25
Bel sin uraden papir 500 pol po	" 2.64
Papir za pisma v osmerki, modročrtan, lahke 500 pol za	" 1.10
Prav tak močnejši, svetlo črtan	" 1.60
Angleški pismen papir, nečrtan, jako močen 500 pol po	" 2.80
Trgovski pismen papir, križast, modročrtan 500 pol po	" 2.80

Zavitki za pisma, zaloga nad 300 različnih vrst, tisoč komadov od gld. 1.60 naprej. Od navadnega jeklenega peresa do najfinejše Khunove vrste, škatljica obsegajoča 144 komadov od 32 krajcarjev naprej.

Za šolsko rabo velika zaloga vsakovrstnih knjižic (lastni izdelek), kakor tudi prvih in najboljših tujih fabrikantov, zelo po nizki ceni.

Bogata zaloga barvil in tinte brez izjeme, prekupcem po jako ugodni ceni. Osebno opozorjujemo slavno občinstvo na svojo prebogato zalogo molitvenih knjig in knjižic, katere se dobé zdaj pri naju za polovico ceneje.

Obe knjigarni in prodajalnici sti v obče ogromno založeni s slovenskimi knjigami in drugim blagom.

Posebno pa priporočava p. n. čast. gg. duhovnikom, odvetnikom, učiteljem, uradnikom in županom svojo bogato zalogo vsakovrstnih v njihovo stroko spadajočih tiskovin.

Kakor zmerom, tako se zavezujeva za naprej, da postreževa p. n. slovenskemu občinstvu hitro in solidno bodi si v mestu ali pa na deželi.

Grubbauerjeve pisanke iz prav dobrega papirja, preskrbene s prav dobrim sušilnikom, 100 komadov — 80 kr.

(1)

Coppag & Skert.

— Glavna zaloga v Semeniščni ulici 12. — Podružnica na Travniku 14. —

Pisanke — Barvan papir — Papir za osvalke (španjolete).

Seigelove čistilne kroglice.

Najboljše sredstvo zoper zaprtje in lenost jeter.

Te kroglice ne shujšajo — kakor mnoga druga zdravilna sredstva — bolnikovega stanja, predno se ne počuti boljše. Vpliv njihov, akoravno lagoden, je vendar popoln brez neprijetnih nasledkov, kakor slabosti, ščipanja po trebuhu, itd. — Seigelove kroglice so najboljše domače sredstvo, katero je bilo le kdaj iznajdeno. Izčistijo čreva vseh dražilnih snovi in jih pusté v zdravem stanju. Najboljše sredstvo so zoper nevarnost življenja — neprebavljivost in lenost jeter. — Te kroglice preprečijo mrzlico in razne bolezni, ker odstranijo iz čreves vae strupene snovi. Učinek kroglice je hiter, in vendar lagoden, ne da bi provzročevale kakove bolečine. Kdor ima hud nahod in mu preti mrzlica, kdor čuti bolečine v glavi, v hrbtu ali v udih, temu bodo Seigelove kroglice odstranile nahod in prognale mrzlico. Obložen jezik s slanim okusom provzročuje škodljive tvarine v želodec. Le nekteri vžitki Seigelovih čistilnih kroglice čistili bodo želodec, odstranili slabi okus in dali zopet tek; s tem se pa povrne tudi zdravje. — Mnogokrat provzročuje pol segnita hrana v želodec bruhanje, slabosti in drisko. Ako se oprosté čreva teh nečistih tvarin z vžitkom Seigelovih kroglic, zginejo neprijetni učinki in prikaže se zopet zdravje. — Ako vzamemo Seigelove čistilne kroglice, predno gremo spat, zabranijo slabe nasledke preobite jedi in pijače, ne da bi motile spanje. Cena zavoju Seigelovih čistilnih kroglic je 50 kr. — Dobivajo se le v podolgastih škatljicah v vseh lekarnah Avstro-ogerske. (7)

Radstadt, dne 8. junija 1887.

Blagorodni gospod! Zopet sem tako prost prositi Vas, da mi pošljete dve steklenici „shaker-ekstrakta“ in 6 škatljic Seigelovih čistilnih kroglic proti poštnemu povzetju. Ekstrakt in Seigelove kroglice storile so mi prav dobro. Spoštovanjem

Janez Ind, hišni posestnik v Radstadtu, Pongau.

Iglava, dne 12. julija 1884.

Blagorodni gospod! Veliko let imela sem želodečno bolezen in ob enem bolelo me je v prsih, obupala sem že, da bi še kdaj ozdravela. Tu mi je nekdo priporočil „shaker ekstrakt“, in ko sem ga nekaj časa zavživala, povrnilo se mi je zopet zdravje. Priporočam tedaj najtopleje vsakemu „shaker-ekstrakt“ ter se Vam ob enem zahvaljujem za izvrstni vspeh. Spoštovanjem

Marija Šefczik, čevljarjeva soproga v Iglavi.

Lastnik: **A. J. White, Limited, 35 Faringdon Road, London.**

V zalogi ima in razpošilja „Seigelove kroglice“ Ivan Nep. Harna, lekarna „zum goldenen Löwen“ v Kremžiru na Moravskem.

Gospodarico

(2)

(hišino)

išče vodstvo deželne kranjske vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.

Ona bi učencem in poslom — s pomočjo dekle — kuhala in kruh pekla; za posteljno in namizno perilo skrbela, mlečno klet in druge v gospodinjstvo spadajoče zadeve nadzorovala.

Plača je 10 gold. na mesec, prosta hrana in stanovanje.

Le istinito strogo poštene, slovenskega jezika tudi v pisavi zmožne ženske oglašajo naj se za to službo do 15. marca t. l. pri vodstvu šole na Grmu pri Rudolfovem.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah.

(19)

Čimniki gratis in franko.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.